

Діло

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Район 10., II. пов. Кonto почт. шпиди 26.726 Адреса тел. „Діло—Львів“ Число телефону 565 Рукописів редакція не повертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . . 5— К. чотирьохмісячно . . . . . 15— піврічно . . . . . 28— щорічно . . . . . 56— у Львові (без доставки): місячно . . . . . 4— К. чотирьохмісячно . . . . . 12— піврічно . . . . . 22— щорічно . . . . . 44— в Німеччині: піврічно . . . . . 28— М. щорічно . . . . . 56— За зміну адреси платять ся 30 с.</p>	<p>Ціна оголошень: Рекла. оголошень, довжини яких дов. 3 см. коштує 60 с. в кварталі 1 м. в кварталі 1700. в кварталі 2 часті перед або по обидвах 2 м. Нормальна 2 м. Склади текстів друкує редакція. Оголошення по шкату і в інших місцях. Ціна за лінійку в день. Один примірник коштує у Львові 16 с. на провінції 20 с.</p>
--	--	---

Видас: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 6. лютого 1918.

Бесарабія і півд. Поділля, щоб звідси могли підняти успішну операцію для облягчення Києва. Своєю зазачу укладена себе на фронті Щербачів виконав. Дальший хід його операцій буде залежати від загального положення.

Отже загальний облік: В Києві консолідація українського правительства і його мілітарне скріплене, большевицька інвазія на Україну гратить разгін, а на інтернаціональній арені близький мир з Україною як самостійною державою.

Любинський мав сію мість і почуте глибо-

кої правди, покликаючи ся на український нарід по обох сторонах фронтової лінії. Події, які ми отсе обговорюємо, рішають також про державність тої часті українського народу, який остас поза границями Української Народної Республіки. Рішають — маємо міцну віру — в тім напрямі, що польським державним претенсіям на українській землі буде раз на все поставлена незломна тама, так само, як самостійна українська держава поставить раз на все незломну таму державним претенсіям російським.

Нове українське міністерство.

Зворот в користь українських війн.

(С-І) Над кордоном 5. лютого 1918.

По днях журливої невпевности що-до розвитку подій на українсько-большевицькім фронті, невпевности, до якої причиняли ся тенденційні донесення петроградської агенції з одної сторони, а мовчанка Києва з другої сторони — має нині нарешті день духової полекші. Повстанє большевників у Києві, до котрих — на сором собі — прилучив ся був також розагітований большевиками український полк ім. Шевченка, тому чотири дні здавлено. Київ остас в руках українського правительства; в самім місті супокій, а тільки на передмістях вчора ще чути було час від часу відокремлені вистріли: се винищувано останки большевицьких ватаг. Піймано в Києві при сій нагоді звиш 1000 „большевицьків“ — показало ся, що серед сих „революціонерів“ було 250 давних чорносотенців, тай не менше 700 випущених з в'язниць звичайних „уголовних“ злочинців...

Кабінет українських міністрів у сих критичних хвилях зреконструовано. На чолі кабінету став Голубович. Крім нього ввійшли в склад кабінету: Немоловський (війна), Ткаченко (суд), Христюк (внутр. справи), Антонович (море), Перепилиця (фінанси), Сокович (дороги), Григорієв (просвіта), Терниченко (рільництво), Ковалевський (апровіація).

Взагалі помічаєть ся в положеню воєннім зворот в користь української сторони і маю надію в найближчих днях донести Вам про рішачючі події у війні України проти большевицького наїзду. На всякий спосіб треба тут остерігти перед переборщуванем і передчасними звістками. До звісток таких належить прим. звістка про водонене Криленка польськими військами. Звістка ся неправдива, а Криленко далі на свободі „урядує“ по своїому. Що до сих „польських війск“, то треба зазначити, що від сею назвою кривить ся не менше трьох корпусів війск, котрі тільки в меншій часті є польські — крім Поляків є там дуже багато солдатів і офіцирів усіх російських народностей, котрі стоять в опозиції до большевників.

Так само покищо не стверджуєть ся чутка про відбите Харків українськими військами. Большевики в Харкові ще сидять, а бодай мають ще телеграф у своїх руках.

На Чорнім Морі положенє ще окончено не прояснене. Однак і там завітно перекиляєть ся положенє на сторону українську. Між ин. одержить українська армія від сторони Чорного Моря незабаром дуже значне скріпленє: українська фльота перевозить саме на днях цілу

колишню російську кавказську армію з Трапезунту до Феодовії. Армія ся — алярмують себе самих про се большевики — аложена з війск, які стануть проти большевицького розбою.

Можна вже майже на певне ствердити, що на большевиків настає негільки на Україні, а й у Великоросії сумерк. Стєймо на передоді нової епохи в російській революції.

Львів, 6. лютого 1918.

Нижше подаємо телеграми, які принесли нам в ночи ц. к. Бюро кор. Звіст їх належить приймати не инакше, як тільки з застереженнями і спростованями, які подаде вище надрукована допись нашого кореспондента з над кордоном.

БЕРЛІН. (Вольф). 5. лютого. Іскрова телеграма з Києва з 2. с. м. доносить, що Могилів, місце постєю російської начальної команди заняте Поляками, а начальний вожд Криленко з цілим штабом арештований. По тій самій іскровій телеграмі здушено цілковито повстанє большевників в Києві. На чолі новозбраного українського министерства поставлено предсідателя української мирової делегації в Бересті Голубовича. Усі українські війська стали по стороні київської Центральної Ради. Большевицькі відділи втікають чимскорше з України в Росію. Під Київом має стояти пів мільона українських війск під проведом українських офіцирів. Цивільна людність має бути також озброєна.

БЕРЛІН. (Ткб.) 5. лютого. „Vossische Zig.“ доносить, що війська Ради заняли Харків. Державний секретар Голубович утворив нове міністерство, яке в противенстві до дотеперішнього схильного до порозуміння з большевиками, не має в своїм складі ні одного большевика.

Близький мир в Україною.

Офіціальний голос про реальне сідного питання.

ВІДЕНЬ (Пр.) 5. лютого. „Fremdenblatt“ доносить з Берліна таке: В тутешніх політичних кругах завялюють, що східне патанє, в цілій основі буде на ново зредитоване. Не випереджаєть ся подій, коли твердять ся, що дотеперішний курс в Берестю станув на мертвій точці. Півтора місяця тягнули ся переговори, нашим заступникам не бракувало зручності і витревалости, але тут — зяєть ся — дальша дорога замкнена, в продовжуваню мирових переговорів не видко кінця. Супроти того окремих мир з Україною є дуже близько.

Петроградські вїсти про відносини на Україні заперечив заступник Ради, мир з Радою був би для нас щось більше, чим мир для хліба. Уже тепер доносять як конечний наслідок, що настроїв в Румунії перемианє ся на користь центральних держав. Наслідком сего перенєслась би точка переговорів на південний схід, не є виключене, що відси розтягнєть ся справа

На історичнім засіданю мирової конференції в Берестю 1. с. м., на яким почіврий союз торжественно перед цілим світом признав певну державну суверенність Української Народної Республіки, член української делегації Любинський захичив свою промову, в якій пятаував большевицьку інвазію на Україну, отсими словами: „Наша будучність, наша історія, наші нащадки і широкі маси працюючого народу по обох сторонах фронтової лінії самі рішати, хто в нас має слухність, а хто поносить вину, хто творить, а хто противолюційонер, хто творить, а хто утворене руйнує“.

Говорячи про працюючий нарід по обох сторонах фронтової лінії, український делегат мусів мати свідомість і почуте тої глибокої правди, що український нарід по обох сторонах фронтової лінії однаково вважає процес творення української державности в осередком у Києві своєю справою і з однаковим почутєм слідить за тим, що дєть ся в Києві і в Берестю.

І коли ми за останній тиждень під вражінєм невпевних вїстий за кордоном і не знаючи, як ті вїсти відібють ся в Берестю, переживали хвилі невпевности, то найновіші вїсти в сій справі треба признати дуже відрадними й успокоюючими.

З сих вїстий виходить, що в війні між Україною й большевиками наступив рішачючий зворот в користь України. Українська Центральна Рада оборонила Київ і обєднана під своїм прапором українські війська, щоб виканути большевиків в Лівобережє.

Рівночасно в Києві наступила реконструкція українського правительства, в яким провід обрав дотеперішний міністер промислу і торгівлі Голубович, бувший провідник української делегації в Берестю. Голубович належить до найбільшої української партії соціалістів революціонерів. До сїєї партії належить також ціла українська делегація в Берестю. Доси партія соціалістів революціонерів була заступлена в Генеральнім Секретаріаті тільки кількома членами, коли більшість місць займали соціалні демократи. Факт, що найсильніша група Української Центральної Ради відграла в Генеральнім Секретаріаті тільки ролю обсерватора і контрольора, а рівночасно та сама група взяла на себе повну відповідальність за веденє мирових переговорів, мусів впливати на внутрішні відносини в українським правительстві негативно, бо між більшістю Ради, більшістю Секретаріату і мировою делегацією не існувала одна партійно політична лінія. Тепер сей стан очевидно зміняє ся в користь консолідації українського правительства. В склад Міністерства крім двох соціалних демократів Антоновича і Ткаченка, які заступали в своїй партії лінію повної державної самостійности, входять самі соціалісти революціонери, отже між найбільшою групою Ради, Министерством і мировою делегацією буде повна відповідність.

Сї внутрішні події мати муть великий вплив на заграничну політику в напрямі кориснім для української державности. Про се проречисто говорив віденський „Fremdenblatt“, в донесеню з Берліна, яке подіємо на иншій місци. В Берліні, як відомо, відбувають ся тепер важні нареди, які очевидно стоять в звязку з мировими переговорами в Берестю, і „Fremdenblatt“, який є далі офіційном австро-угорського министерства заграничних справ, досить виразно вказує на намір рішенє, які мають зацати в Берліні. Отже в першій мірі мир в Україною, за посередництвом України в Румунію, а отсіля з иншими народами колишньої царської імперії.

З окрема що до Румунії треба зазначити, що від хвилі проголошеня Української Народної Республіки між Україною й Румунією панувала тісна кооперація, яка знявшла свій вислів між ин. в утвореню одноцільного українського фронту. Тепер, коли Україні грозила большевицька інвазія, начальний вожд сього фронту Щербачів старав ся перше всего укріпити ся в

миря на інші народи Росії, які є переняті змаганнями забезпечити свою незалежність. В сей спосіб втрачались більшовики найважливішу підпору.

Про всі ті питання переговорюють ся в Берестю і можна бути певним, що там рішати ся до скорого ділана. Також в польськїм питаню мусить ся якінци зрівати з дотеперішньою політикою, о скільки на се позволяє декларація про самостійність Польщі.

Українці і правительство д-ра Зайдлера.

Відень, 3. лютого 1918.

Відомість „N. Fr. Presse“, повторена львівськими часописами, будьтоби дня 31. січня с. р. президент міністрів д-р Зайдлер відбув мав кілька конференцій з представниками УПР, а саме в цілі шоби перевести Україну на будуче на сторону партій більшости — зовсім не відповідає правді.

Дня 31. січня д-р Зайдлер взагалі не говорив з президентом УПР.

За послідні тижні відбула президія УПР дві конференції з президентом міністрів — одну дня 28. січня, другу шойно дня 1. лютого. Обі ці конференції відбули ся на домаганє з української сторони, а цілю їх було виключно прискоренє виконаня даних нам правительством плачас даніших конференцій приречень шоб до виживанєя голодующего в нас населеня і відбудови краю. Вже сама присутність при конференції з 1. лютого міністрів Геффера і Гомана вказує на те. Про політичне становище

УПР. до правительства на будуче зовсім не говорено.

Що до мотивів, якими руководив ся клуб, приймаючи постанову голосувати проти Чехів, — річ мала ся так:

Як ніколи так і снм разом не ходило о становище супрота самого правительства, лиш о згляди значно більшої ваги. Голосованє над внеском Чехів мєло значіне високополітичне і в наслідках назвичайно важне. Основою внеску Чехів була заісна їх декларація, ухвалена на візді в Празі — зриваюча послідні нитки, які їх лучать дотепер з державою, а до того стаяла на становищі історичних прав і границь чеської корони а суперечна в собі і після теперішних понять несправедлива; бо домагаючі ся для себе реституції чеського королівства і прилученя до него навіть угорських Словаків на підставі права самоозначеня народів, рівночасно вона відмовляє тогож самого права німецькому населеню в Чехії. Вістре сей декларації було зверненє проти держави і проти Німців. Не лежало ж в нашім інтересі голоувати за внеском Чехів, ще й майже безпосередно по віснім виступі д-ра Странького в делегаціях, і згажувати ся заляя них так далеко, шоби робити собі ворогами всіх Німців в палаті і саму державу і то як раз в хвилі, коли ся держава почала смирятися на бік наших домагань.

Миню сею нікто з членів президії не грив уступленєя на случай, коли би рішенє випало в користь Чехів. Протинно п. Еуген Левицький поставив був ще і евентуальний другий внесок: полишенє членам клубу вільної руки — будь голосувати з Чехами, будь відтягнути ся від голосованя. Клуб 12 голосами проти 4 — не числячи голосу Гелови — рішив абстиненцію.

поступ, що Троцький признав в цілій повноті самостійність польської держави. Відтак виступив собі голос в справі відносин у Фінляндії.

Гр. Чернін про польську справу

Значив, що п. Троцький зовсім справді відрізнув державу від її правительства. Троцький признає він самостійність польської держави, але не хоче признати права тамошнього правительства репрезентувати сю державу. Бєзпосереднє рішенє польське правительство може репрезентувати польську державу, рішило третє правительство.

Відтак дав внісненє Троцький в палаті Фінляндії і заявив в справі Польщі, що Польща є державою, і мусить мати географічні границі, коли є королівством — мусить мати короля. Коли держава не має ні короля, не є державою і не є королівством. Тому пропонує дорогу до реалізації українського польського правительства.

Процєс розвитку польської держави незавершений. На се відповів Чернін, що представники якоїсь держави не можуть рішати, о сьому правно. Польська держава повстала, а її розвитку ще незавершений, тому не можна означити її границь. Впрочім і російська республіка не має се означених границь.

Непорозумінє.

Вісници д-р Кільман а викарає незрозуміне яке воцвало по двох заявах Троцького. З першої заяви п. Троцького мав він вивести, що Троцький признав без застережень і в повноті самостійність польської держави, а пер в другій заяві виводять, що Троцький слідком браку означених границь і короля не признає державою ні королівством. На тім замкнено засіданє.

Організуймо свідому національну армію.

Читаємо в „Народній Волі“:

Я не військовий. Я не знаю, що і як роблять, ті, хто се повинен робити, для утвореня з нашої армії — свідомої національної армії. Може що й роблять. Але з того, що жєні приходить ся бачити і чути, очевидно, що робота та йде не дуже широко і не повно. У мене шо дня бувають сяддати одного з курнів українського дїйска. Мене дуже цікавить, що думають і чого хотять сі оборонці нашої молоді Республіки Української. Із трох. Всі молоді хлопці, здорові, веселі. Всі родом з Київщини.

Всі попали до Українського війська з інших загальних полків кілька місяців тому. Ведуть вони свої розмови вільно перед дівиною — їх землячково. І от тут яскраво виявляють ся їх настрої і бажаня.

Місяць тому темою їх розмов була українська мова в курні, українські назви і т. н. Все для них було нове і, зовсім незрозуміле.

„І що то вони вдумали, казав один з них, — якісь „курні“, якісь інші незрозумілі назви, що й не вимовиш. А як почнеш говорити то й язика не знайдеш. Ото ранше все таке впровадило було „батальон“, „полк“, „рота“, а тепер Бог знає що“.

Се все офіцери. Вони й газети такі і книжки читають. Отже на такі і подібні теми довгі вечери балакали вони і видно було, що поради, докладної відповіди на ті запитаня — вони не одержували та такі заспокоїлись. Тепер у них друга тема: нудьга.

„Хоч би якась робота була — жалують ся вони, — а то пропазаємо з нудьги. Лежиш, лежиш, аж боки повідлежеш, а толку ніякого. Наобриднє і йдеш вештати ся по город“ і т. д. і т. д.

Слухаєш такі, а часом і ще гірші річі і холоди біжить за алчина. Се же говорить частне тої армії, від свідомости якої залежить: чи станемо ми твердою ногою в своїй хаті на краю безодні, чи полетимо разом з іншими російськими народами під тяжке ярмо анархії, а далі і самодержчя. І хочеть ся кричати великим криком до всіх, хто вірує в Велику Народню Релу Банку Українську — йдіть на роботу велику у

наше війско, організуйте його свідомість національну та соціальну.

Аджеж тепер нема вже царя з жандармами його, що вїшали за кожде вільне слово до армії.

Аджеж тепер вільно — чому-ж нема у нас спеціальних зкладів — курсів, лекційних комісій, вистав, які дали би тим волякам нашим, що згодили душу і тіло положити за нас — о сьому, знаня та свідомість. Хвба нема кому се улаштувати? Хвба нема у нас молодіжні студентської та середньошкільної? Хвба нема уродовців шо мають вільну годину? Мусять бути. Мусять, бо невідомо, нудьгаюча армія — се загубель для цєлту Української Республіки: нерозв'язани може загинути вона. Тому се я закличу всіх, хто любить нашу Україну і ровом'є на якій волосу висить наша будучість — негайно приступити до роботи. Де би ви не працювали — урвіть годину для того, шоби впрацювати на народнє діло. Зараж же — негайно — засновуєть заклади для читаня нашим козакам історії української, географії, „аучаня грамоти, арифметики і т. н. Розповідайте про славне минуле і научайте як краще яснійше провести жите тепер, научайте гуртуваню кооперації, веденя господарства, учіть кохати р-дану країну, як кохали славні діди. Давайте добру, світлу розвагу, шоби не заходила в душу нудьга, а з нею і все инше, шо нищить російську армію гірше від всіх куль ворожих. Робить се треба не де небузь в одній, другій роті, а скрізь по всіх ротах, по всіх частках війська, шоб нікто не лишив ся без допомоги. Практично пронести сю справу, на нашу думку, повинна би взяти на себе рада українських військових деуатів, крикнувши клич до всіх свідомих Українців на Україні і поза Україною суших. Ми віримо і пев-і, шо і молодіж і всі інші Українці підтримають се святе діло і останній час віддадут на працю у війску. Берім ся же до сього діла негайно і жваво, памятаючи, шо нас оточують вороги навколо і в саміх серці України і шо єдине наше спасенє в народі озброєнному і в його свідомости. Без сей свідомости здійснить ся бажаня болшевиків — зкопіювати у нас французську революцію з гілютиною і... царєя Бонапартом.

Наради в Берліні.

БЕРЛІН (Ткб) 5. лютого. Міністер справ Чернін продовжав нині перма з ним зачату вчора конференцію. В полудні міністер в гостях у державного канцлера, а ввечері двє австро-угорський амбасадор з міністра прийняв, в якій вразме також державний секретар Кільман. Ввечері ввечері Чернін і д-р Кільман з окупили до Берестя.

ВІДЕНЬ (Ткб) 5. лютого. З пресової тири доносять: В політично військовій конференції в Берліні беруть також участь заступник шефа генерального штабу бар. Вальдфельд і заступник начальної команди на мирних переговорах в Берестю марш Чічерік.

БЕРЛІН (пр.) 5. лютого. В берлінській конференції бере також участь шеф німецького генерального штабу ген. на сході Гоффман.

Завзяті бої в Бессарабії

ЛЬОНДОН (Райтер) 5. лютого. Офіційна телеграма з 2. лютого у Яс є деносить велика част румунських війск розвинули боротьбу російській війска. Очищенє фронтів і даві прибирає шо дня більш розміри. Царські відділи стоять коло російської армії і нападають по дорозі на румунські села. При наступі російських війск на Гургозгуржили Румунь по тяжім бою розвинули дев'яту дивізію і здобули 50 гарват. Кілька днів сей дивізії утікло до німецьких розв'язань роворужено шість російських крепотяжкою артилерією, які напали на Фолчєні і в середині молдавського фронту.

Нова республіка Бессарабії румунське правительство о оружну поміч бєшевицька червона гвардія заняла всі міста в нутрі Бессарабії. На просьбу бессарабського правительства обсямили Румунь великічєя Кишинів—Унгелі—Ясси, крім сего Бєлєрені і інші важні точки. Боротьба між російськими війсками і болшевиками обіймає Бессарабію. В Росії арештовано багато російських офіцирів і парламентаристів — в Одесі.

Державна Рада

Дебата про рєквізиції в Східній Галичині (Ткб.) Відень, 5 лютого 1918.

На нинішнім засіданю Палати ввечері спершу міні-тер для публичних робіт ввечері сяд сяд чого Палата 91 голосами проти 50 постановила почати дебат над наглим запитом в Кухаржевського про апропіації в Східній Галичині.

Польська справа в Берестю.

(Ткб.) Відень, 5 лютого 1918.

Урядово донсєять з Берестя з 3. лютого таке:

На печатку засіданя гїзав Кільман предсідателя російської делегації, аби заявив ся шо до участі представників вазідних граничних держав в мирових переговорах.

На се заявив Троцький, шо він признає самостійність польської держави в цілій повноті, але не може примкнути очий

на те, шо се самостійність є тільки позірня, як довго Польща є під правлінням окупації, тому не може признати представниками польського народу тих, яких означила воля окупаційних властей.

Бєсідник мїг би признати тільки польське представництво, оперте на широким масах і звертає увагу, шо не признаючи правительства п. Кухаржевського, зовсім не хоче тим сказати, шо не признає незалежности польської держави і польського народу.

Відповідь Кільмана,

Називаючи до заяв осередних держав з 11. і 15. сїчня заявив Кільман, шо бачить в тім

„СВОБОДА“

популярний тижневик, виходить кожної суботи; дає повний огляд нашого сучасного національного життя і актуальних подій. Окремі сторінки тижневика присвячені господарстві всенного часу. Кожне число містить інтересний фейлетон. — Щорічна передплата вносить 10 К., піврічна 5 К., квартальна 2 К. 50 с.

П. Кость Левинський мотивував свій запит тим, що тут діло в тім, щоб зберігти галицьких селян та взагалі галицьку людність перед господарською катастрофою. Бесідник доважався, щоб безпроблемно застановлено реквізиції та доставлено поживу громадам Східної Галичини.

Опісля почато дискусію про запит. П. Врубель прилучується до висновку виводів попереднього бесідника, вказуючи на невідомі відносини в західній Галичині.

П. Авст виголосив промову в чеській мові. П. Сінгалевич заявив, що Україні своїм запитом не бажають улаштувати ніяких демонстрацій, він не бажають провокувати будже тьву дебагу, вони домагаються тільки, щоб правительством хопилося рішення мір, аби населене Галичини не доводити до краю терпели вості.

Пос. Бугатто обговорював відносини в Горниці і Грідисі. Говорили ще пп. Каліна і Роска.

Палата опісля перейшла до дневного порядку, себто до другого читання бюджету на рік 1917/18. На пропозицію президента час промов обмежено до одної години.

Голос забрав референт пп. Штайнвен дер, який критикував різко фінансову госпе дарку. Вказав на недо-тачу потрібного уоруже ння, особливо артилерії, наслідком чого полягло сотки тисячів жовнів. Референт закидував опі сля капіталістам, що вони перешкодили прави телству переобрати воєнні підприємства на дер жаву. Держава виділя централь на паству капі талу, вказано мільярди, ціни всіх продуктів підкочили, а держава має великі довги. Коли би скливано в час парламент, то не було би дійшло до сего.

П. Гок нарікає на пасивне поведене пра вительства супроти угорських домагань окремої армії та заявляєть ся проти національних аспі рацій Чехів.

П. Сіміоновічі домагається відбудови Буковини.

П. Лагівія іменем південних Славян за являєть ся проти бюджету.

П. Егер виступає проти миру без анексії і відшкодовань, домагається від правительства, щоб здержало слявівацію держави, забезпечало німецьку управу її, перевело відокремлене Галичини та увійшло в правно державний звязок з Німеччиною.

П. Габерман займається справою зруйнована Сербії австро угорськими вій сками та висловлює погляд, що війна не покін чать ся мілітарною побідок, тільки правдивим бажанем мира.

Між внесеними інтерпеляціями є запит п. Гева, презеса польського кола, до міністра вну трішних справ про вуличні демонстрації у Львові, в якій сказано між иншим:

„Дня 2 лютого прийшло у Львові до ву личних демонстрацій, підчас яких втали стріли, які спричинили, що убито двох людей. Інтерпелянти домагають ся розведеня слідства та покараня винних“.

рая mówić po polsku“. На увагу пана И. Д., що він не мусить говорити по польськи та що йому прислугує право говорити в магістраті по українськи, п. Дорожницький рішив, що на такий случай пана И. Д. переслухувати не буде. В той спосіб переслухав п. И. Д. відпало. Як отсего рода поагоджуване справ в магістраті у Львові може некорисно відбивати ся на сторонах, що мусять входити в зносини з магістратом, не потребуємо говорити. В сій дороз звертаємо ся до президи магістрату у Львові і до Його Ексце ленції пана Намісника, щоб магістратські орга ни поучити про права сторін що-до мови при переслуханнях сторін в львівській магістраті.

— Авдієнції у цесаря. Цесар прийняв дня 4 с. м. між иншими на авдієнції стайславівського спика п. д-ра Хемшина.

— Чи зміна фронту? Нам пишуть з провінції: Цікаві річі діють ся на днях, а українська су спільність питає себе: Що се значить, чи зміна фронту в поглядах властей на українську мову і її права? Перед кількома місяцями військо вї власти, певно в порозуміню з урядом громад ським, украсили місточко Угнів таблицями, на яких виділи написи з назвами улиц, означе нем віддалені до поближих сіл, та лиш в ні мецькій і польській язичі. Окрема ся коштува ла сотки корон, а вразива кожного Українця так, що місто „естетичного вражіння“, викликала цілком неестетичні почування до наших австрій ських властей з конклаузіями: „Тут нам нічого надіятись“. На днях дієть ся чудо. По чотирок майже літах війни, посвяають ся нові таблиці — старі зривано, видано знов сотки на нові — в написами в німецькій, польській, а в кінці і в українській мові. Що се значить? Чи справа української мови і населеня, майже чисто украї нського, аж тепер входить в силу? Де шукати причини? Та українська суспільність нині вже чимбуль не задовольти ся. Мусять зняти та блаци з написами, котріб вражали ско Українця і чужинця, але на першім місци по українськи. Ми мусимо бути панами у себе дома, відвадіт, для замиленя очей, не прийемо. — ський.

— Убитий підчас польських демонстрацій. Ко манда мі-та Львова доносить урядово: Поція рена у Львові виста, немов-би смерть ученика Черкаса була спричинена стрілами німецьких жовнів, являєть ся після переведення дослідів вдуманою і неправдивою.

— Відновлене читальні „Просвіти“ в Знесіню. Нам пишуть: Без огляду на воєнний час від новляють помалу свою діяльність наші просві тно культурні товариства у Львові та Його околиці. Последної неділі 3. с. м. відбули ся загальні збори читальні „Просвіти“ в Знесі ню. Читальня ся застановила була своєю діяль ністю в часі війни, а і перед війною не могла вона як слід розвивати ся з причини ворожого відношеня часті місцевого населеня. Та війна отворила неодним очи на вагу просвіти в на роднім дусі і нині є оправдана надія, що чи тальня зможе під своїм прапором зєдинити все наше місцеве населене. Збори відбули ся під провідом о. Білинкевича при участі доволі значного числа членів і делегатів філії „Про світи“ для міста Львова. Новий гарний льокаль читальні містить ся в догіднім положеню в се редині громади. По прийнятю до відомости зві ту уступаючого видулу вибрано новий виділ, що складаєть ся з людей доброї волі під про водом п. Криліна таа своїм складом дає запору ку гарного розвитку читальні.

— Приділ сирівців і населене. Нам пишуть: Бюро сирівців у Львові, хочаби йти в поміч населеню, на поручене Централь, приділяє сирівці, як шкіру, матерії, нитки — яких нині годі докупитись — фаховим організаціям з тим пев но пересвідченем, що ті, роздливши між ремісників, а ті надавши відповідну форму, про дадуть виробн лиш населеню потребууючому з увагядненем ціни завлати за сирівцє в бю рі. Населене не має однак з-сего ніякої подек ші, хіба ту, що взагалі за горендальні ціни може набути виріб. Цни однак так високі, як були, а ремісники, головчо шевці, набивають собі кишені, бо цілком не узгляднюють при продажі сего, що купили по максимальній ціні в бюрі матеріал. І яка поміч з сего населеню? Ніжка! За горендальні ціни набувало воно ви робн перед тим, за ті самі цни набуває іх нині. Хосен мають лиш ремісники. Пляга війни, по середник багатить ся коштом продуцента і кон сумента. Запобічи сему може лише узглядню ванє поодиноких осіб, чи ратуноків, ад пос комітетів. Не поможуть нічо максимакьні тари фи на стінах у ремісників, навіть контроля від повідних органів. І се нехай віаєє під увагу на ше тов. „Сільський Господар“, котре носить ся з гадкою розділити сирівці, які сподієсь одер жати, не між населене впрост, але між фахові

організації. Збагатить ся фахові організації зглядно їх членів, а населеню не даєть ся ре зальної помочи. — ський

— Передконцертні проби в тов. „Львівський Боян“ відбувають ся, починаючи в сего тижня, кожного вторка і п'ятниці о год. 7. вечером. Виділ просить всіх Во. членів, щоб точно явля ли ся на пробах, бо реченець недалекий, а праці багато.

† ПЯГЛИ ГОЛОВАМИ

В останні часех наложили головами отсі офіцари України: Куцян Стіван партизан 20. полку стрільців Мелник Федь, хорунжий 20. полку стрільців Арсенич Антін, поручник 36. полку стрільців Пахольчук Гриць, поручник 36. полку стрільців і Павлишин Антін, надпоручник, що зги нув в 27. році життя — В. І. а.

† БОЖЕВІДЦІ

Володимир Бурбелз, артист колишнього у країнського аматорського театру в Тернополі, як також українського аматорського театру в Збаражі — покн чива жите самовбійною смертю в січні 1918 р. в Збаражі, маючи 40 літ. Причиною самовбійства нещаслива любов. Покійний своїм артистичним виконанем роль з'єднав собі широке признанє як української, так і російської публики. Брав також живу участь в українським визвольнім ру сі. Земля йому пером! (Т. Д.)

Марія Саницька, управителька сирітського захисту в Сколім, померла у Бові по короткій слабости у Львові 5. с. м. Перенесени тлінних останків в каліши анатомії (при вул. Пекарській) на Личаківське кладовище відбудуть ся в четлер 7. лютого о год. 11 перед полуднем, на яке за прошують всіх побожних християн „Укр. епархіаль ний Комітет оліки над воєнними сиротами“.

Берестє.

Старий український город. — Західна кріпость української держави. — Берестє під вогнем — Українська гімназія в 1593 р. — Певдосенні часи.

Так склали ся обставини, що перші миро ві переговори нової української держави поча ли ся у старім українським городі. Берестє зга дуєть ся в наших літописях в перве 1019 р., — має отже за собою гарну минувшину і за рік обходити ми 900-літе свого існуваня. З почат ку Берестейщина належала до Києва як частина туровопинського князівства, потім перейшла в склад Волині. Берестє було здавна твердиною, належало до другої (внутрішньої) лінії укріплен на західній українській границі. Уважано його тоді дуже сильною неприступною позамією, яку боронови багна і ложисе Буга, тяжкого до пе реходу. Братанич короля Данила Володимир Вагилькович збудував у Бересті нові укріпленя, між иншим і високу камяну вежу. З церкво найславнійша була церква св. Петра.

По занепаді галицько володимирської дер жави Берестейщина перейшла до Литви і лиш ла ся при ній до кінца польської ричисполито ті. Від того часу Берестє звало ся „литовським“ (для відріженя від Берестя куявського). Від XVI. в. Берестє було одним з важнійших сре дків українського життя. Тут відбували ся сой мики берестейського вєсводства, тут перемешку вали часто берестейсько володимирські еписко пи, тут була сильна організація міщанства, брат ство. В 1593 р. братство заснувало гімназію, де учено також грецької мови; одним з учителів був відомий тоді письменник Лаврентій Зизаній. Голосну славу здобуло Берестє в початках унії: в 1590 р. заїсн вперше звернуло ся чотирох владників до папи а заявою зєдиненя церкви, 1595 р відбули ся тут два собори, уніятський і православний, що даки почин релігійному поді лови Українців на уніятів (греко католиків) і православних. На разі удержали ся тут уніяти; при кінці XVIII. в. уніятські Василіяни мали в Бересті велику гімназію.

В пзнійшій часі Берестє не грало важній шої ролі, як инші провінціональні міста. Перед в йною було сичньою воєнною кріпостью, але не оперло ся німецьким гарматам. Буз тут важ ний залізничий вузол (пять залізничих шляхів і водна дорога); торгозля була досить значна, число населеня понад 50.000. Без сумніву берестейська земля перейде тепер у склад україн ської республики.

1918

НЕДІЛЯ 10 ЛЮТОГО

ЗДЕРЖУЄМО

ВИСИЛКУ „ДІЛА“

ТИМ, ЩО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

НОВИНКИ

Львів, 5. лютого 1918.

— „W polskim biurze pan musi mówić po polsku“. Урядник магістрату у Львові п. Дорожницький мав переслухати дня 5. лютого с. р. пана И. Д. в справі Краєвого Союзу молочарського в Стрию. Пан И. Д. зачав зізнавати по українськи, п. Дорожницький однак перебив йому на сям м вступі і заявив: „Pan musi tu mówić po polsku jak ja przuję do pana, to będę mówić po rusku, a jak pan przuchodzi do polskiego biura, to musi

На численні бажання з причини перепоп в комунації — рішила Надзирна Рада Банку продовжити речення до замовлення акцій нової емісії до кінця лютого 1918.

Запросини до підписки акцій ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Співки Акційної у Львові

в цілі підвишки анц. капіталу через емісію нових акцій по 400 К. номін. вартости.

У С Л І В Ї Ш І Ш И С К И :

Зголошеня приймає Дирекція Земельного Банку Гіпотечного у Львові (вул. Підвале 7).

Емісійний курс вносить за акцію для дотеперішних акціонерів К 400, а для номінацій по К 420 (з огляду на користь з придбаних внос резервних фондів).

Всі акціонери мають право до побору по курсі К 400 стільки нових акцій, скільки posiadють данних, та коли хотять користуватися вершенства і курсу, вкладають при відповідній виплаті часті posiadаних акцій і есенуально на бажанн банку предложити старі акції (без купонів), які їм повернуть ся по узгодженню зголошеня.

Нові акції беруть участь в анциу банку, починаючи від 1. січня 1918, на рівні зі старими акціями, проте належить за замовленою акції вилатити до часу банку до кінця лютого 1918, курсову ціну вказ в 5%, відсотками, обчисленням як час від 1. січня 1918, до дня вилати, аби мати право до дивіденди на р. 1918, та по К 6 від акції на оплату стекани і конфекції.

Рантаний податок від акцій оплачує банк без потруєни Ва, акціонаря.

Після постанови статуту положення акцій ведуть ся на імена акціонерів (прізвищі акції), а положення на означення (безіменні акції). В ого-

лошеню може замовляючий азначити, скільки акцій рад би мати на імя, чи на означення.

Зголошеня можна довілнати скількістю акцій. Пріяті скількості переводять одне Дирекція банку після своєї взаємности та повідомити аголосуючого про пріяті, а во відповідно акційних грамот вилатить, азначені акції за второтом posiadки апаит. На слуах несправдленя акція зверне банк вилачені гроши з відсотками.

564 15-15

О П О В І С Т К И .

Четвер, 7. лютого 1918.

Нині і греко-като: Грег. Бог. — римо-като: Ро-жуальда.

Зв'язок: греко-като: Ксенофонта — римо-като: Івана з Мал.

З Яворівщини. В понеділок дня 11. лютого с. р. о годині 3-й по полудни в саяі Товариства „Українська Бесіда“ в Яворові відбудеть ся на рада всіх відпоручників читальні „Просвіта“, як також діяльник осіб яворівського судового повіта в цілі розбудження просвітнього руху, як також в цілі заснована товариства опіки над востиними скітатами. Прогнь ся о численну участь.— Від філії Товариства „Просвіта“ в Яворові. 680 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

„ОЯ“ мило по 2 К штука. Крім „ОЯ“ 2 К шт. Вода колонська „ОЯ“ 2 К фла. Білу маселіну, глицерину, фарбу до матерії чорну і гранатову, поручає доки встаріють апаит Перфумерія С Фідер. Львів, Саксгуска 7. Увага! В своїм власній інтерес прошу уважити на фірму і ч. дову 7. 668 6-10

Адвокат д-р Володимир Бачинський в ПІДГАНЦЯХ пошукує рутинного нонціплента. Зголошеня над адресою: Д-р Володимир Бачинський Wien, Parliament. 677 14-7

Граєт понад 10 жорнів в одній кустику під Львовом за городською рогакою продаж парав. І. Гайдуков, Львів, ул. Домітканська 11. 685 1-3

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкорисній ше можна набути у фірми

АЛЕКСАНДЕР МІЛІМОН

склад машин до шитя

Львів, вул. Валова ч. 11 А

Варстат репарашійний. 246 4-4

Нова книжка:

Техніка у світовій війні.

Продумані основні риси війни з огляду на сучасні та морських. — Належна ЮРІЙ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Вогаті снідані і рисунки — В книжці говорять ся від військової проєкції, стріляння, оушка, човни, молотки, грис, пашерні, вогаті, жоряби, кукушки, дривонти, відомий човни, безаротний телеграф, турбіна, мотора торпеди.

Ціна 4 260, на портго затримує гроби 11 сот., на поруче 40 сот. Вислали діти на гоубах наперед одисанку: Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10. 1 4 4-7

220 місячно за обід і пачву рад азначу в при ватній хаті. — Зголошеня прошу письменно слати: ВЕСОЛОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ. — Львів, Ринок ч. 10. — II. пок.

Уиратна між Польщею і Ресією. Історичний огляд відношення польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу аде праця А ГА МИХАИЛА ЛОЗИНСЬКОГО „ПОЛЬСЬКИЙ І РУСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ І УКРАЇНА“. (стор VIII-200. Ціна 3 кор.) Того ж автора „ЛЮДИ“, біографічно-літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Березон, Рекаїн, Крапоткін, Толстой, Тургенев, Гарібальді) з портретами. (Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.) ПУРУЧАЄ: Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Літературні новости. УКРАЇНСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА у ЛЬВОВІ, ул. Чарнецького, ч. 24, відновивши по інвевій свою діяльність, видала доси отсі книжки: У першій серії (більшій): 1. Василь Ставаник, Дорога, друге видане. З образками Олени Кульчицької. . . К 2-50 2. Марія Бевчен, Народні оповідання т. 3, нове видане. . . 3-00 3. Вел. Гнатюк, Народні новелі. З образками Волод. Кобринського. . . 2-50 4. Лесь Мартевич, Забобон, повість. . . 6-00 5. Велод. Гнатюк, Народні байки з о образками Микити Вихори (зевдонім) . . 4-50 У другій серії (меншій): 1. Микола Гоголь, Віл, друге видане, в перекладі в Іа. Кривецького. . . 0-60 2. Василь Панейко, Олігархія і демократія. . . 0-40 3. Оврат Левицький Несподіваний шлюб, Оуказання. . . 0-60 4. Михайло Лозинський, Ті, що від нас відіштан (сім некрологів). . . 0-60 Українська Видавнича Спілка приймає далі уділи (одни уділ 50 кор., 2 кор. аписове) і довілнним числі. Головний склад видань у Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. 644 5-8

Видавниче Товариство „Українська Анти Крушевлянська“. „Школа під російською окупацією“. Спожик в 1915-17 року в документах про війну на рр. 1916 і 1917. — Ціна 1-20 К. Склад в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

Одиноко українська Тва. взаїмних обов'язочень на жито і ц. „КАРПАТІЯ“ Почесний президент Його Ексцеленца полит граф Шеллтицький. Товариство оперте на взаїмности, а пріяті виски припадуть самим членам. Ручити вже по трех літах неоспорявти палість обов'язочень. Пріятане по трех літах право анциу, а вже по трех літах уділює позички в відсотки. У всіх справах звертати ся на адресу: „КАРПАТІЯ“, — вулиця Руська 7. Години уредовні: від 8. до 7.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕШИШЛІ, вулиця Косцюшка ч. 3. Пріятане і виплату шадничі вказані в годинях урядових. Вкладки опророчені 3% починаючи зже від сілдуного дня аби жене аж до posiadного дня перед тек вказані. ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ апаит дати особисто в касі товариства погони в кавамі, грошенями листами, чешми потрої дивид. які Дирекція Шадниці на жаданн доставчає, і в філіях банку встро-гирорачуном „Руської Шадниці“. Уділює позички в гіпотечних записів ричини амортизаційними ратами на протр 10-45 після вибору вказаного; аби в відсотки, і на експит нескіли. Справа апаит лагоджуєт ся можливо скоро. Посередничать у вказуванні позички Воєнний Введеним кредитом в Країні. Вогатих інформацій і другі уділи на „Руської Шадниці“ вул. Косцюшка, Львів. І. пок. шадничо безкорисно в годинях від 9-1 год. протр жаданн і указанні пріяті. Після §. 14. устанн „Руської Шадниці“ твердженого черев п. с. міністерство справ вказанн в товаристві „Руської Шадниці“ режисер владуть ся до доканди аудиторів ладіших і т. п. вказанні, апаит пріяті ладіши“ публікару обов'язку.